

Продовжуєм публікацію нормативних матеріалів з вищої освіти

Державний стандарт вищої освіти

Х. Вимоги до визначення змісту вищої освіти

10.1. Вимоги до системи знань, умінь і навичок, до світогляду, до громадських і професійних якостей майбутнього фахівця, що обумовлені цілями та потребами суспільства і формуються у процесі навчання, відображаються у змісті вищої освіти.

10.2. Зміст вищої освіти узагальнюється у освітньо-кваліфікаційних характеристиках фахівців (ОКХ), інших актах державного управління системою освіти. Зміст вищої освіти змінюється відповідно до рівня розвитку науки, культури, виробництва, суспільства.

10.3. ОКХ є складовою частиною системи державних стандартів вищої освіти і має назву "Державний стандарт вищої освіти. Освітньо-кваліфікаційна характеристика".

10.4. ОКХ встановлює:

- професійне призначення і умови використання випускників вищих навчальних закладів певної спеціальності та освітньо-кваліфікаційного рівня;
- освітні та кваліфікаційні вимоги до випускників вищих навчальних закладів;
- вимоги до атестації якості освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів;
- відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки випускників;
- сфери використання ОКХ.

10.5. ОКХ призначена для органів управління вищою освітою, вищих навчальних закладів, що готують фахівців даного профілю, здобувачів фаху, а також міністерств, відомств, асоціацій, підприємств, організацій різних форм власності, де використовуються фахівці даної спеціальності. Вона використовується при:

- прогнозуванні потреби у фахівцях відповідної спеціальності та освітньо-кваліфікаційного рівня і при плануванні їх підготовки;
- обґрунтуванні переліків спеціальностей та спеціалізацій вищої освіти;
- визначенні кваліфікацій;
- визначенні етапних цілей та змісту навчання;
- розробці та корегуванні освітньо-професійної програми підготовки фахівців певного освітньо-кваліфікаційного рівня;
- визначенні змісту навчання як бази для опанування новими спеціальностями, кваліфікаціями;
- визначенні змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- атестації випускників вищих навчальних закладів та сертифікації фахівців;
- укладанні договорів або контрактів на підготовку фахівців;

- професійній орієнтації здобувачів фаху;
- розподіленні та аналізу використання випускників вищих навчальних закладів.

10.6. ОКХ складається з кваліфікаційної характеристики та освітньої характеристики.

10.7. ОКХ затверджується Міністерством праці та соціальної політики України й Міністерством освіти України.

10.8. Кваліфікаційна характеристика встановлює галузеві кваліфікаційні вимоги до професійної діяльності випускника вищого навчального закладу з певної спеціальності та освітньо-кваліфікаційного рівня. КХ віддзеркалює соціальне замовлення на фахівця, що розробляється у сферах праці та професійної підготовки з урахуванням аналізу професійної діяльності.

10.9. КХ включає:

- визначення професійного призначення та умов використання випускників вищих навчальних закладів;
- систему виробничих функцій та типових задач діяльності з визначенням їх класу й виду;
- систему умінь вирішувати типові задачі діяльності з визначенням їх виду й рівня сформованості.

10.10. КХ розробляється спільно відповідними відомствами й установами сфери праці та професійної освіти, погоджується Міністерством освіти України, Міністерством праці та соціальної політики України, міністерствами й відомствами - замовниками фахівців.

10.11. Освітня характеристика (ОХ) встановлює вимоги до якостей і знань особи, яка здобула відповідний освітній рівень.

10.12. ОХ включає:

- загальні вимоги до якостей випускника вищого навчального закладу у вигляді переліку здатностей вирішувати типові задачі діяльності;
- систему умінь вирішувати типові задачі діяльності з визначенням їх виду й рівня сформованості.

10.13. ОХ розробляється, погоджується, затверджується у порядку, який визначається Міністерством освіти України.

ХІ. Вимоги до визначення нормативного змісту навчання

11.1. Зміст навчання - структура, зміст і обсяг навчальної інформації з урахуванням особливостей її вивчення і засвоєння студентом, а також комплекс завдань і вправ, що мають бути їм виконані. Зміст навчання відображається у програмах підготовки, навчальних планах, підручниках, посібниках, інших дидактичних матеріалах.

11.2. Зміст навчання для кожного освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня вищої освіти визначається відповідною освітньо-професійною програмою, яка повинна

задовольняти вимогам системи державних стандартів вищої освіти, а також вимогам щодо наступності та безперервності освіти. Зміст навчання певного освітнього або освітньо-кваліфікаційного рівня не повинен дублювати зміст навчання попередніх рівнів.

11.3. Освітньо-професійна програма (ОПП) - це державний нормативний документ, в якому визначається нормативний зміст Навчання, встановлюються вимоги до змісту, обсягу та рівня освітньої та професійної підготовки фахівця відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня певної спеціальності.

11.4. В ОПП визначаються:

- зміст навчання у навчальних об'єктах, обсяг та рівень їх засвоєння у процесі підготовки відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики;
- рекомендований перелік навчальних дисциплін підготовки фахівців;
- форма державної атестації.

11.5. ОПП призначена для органів управління вищою освітою та вищих навчальних закладів, що готують фахівців даного профілю. Вона використовується при:

- визначенні терміну навчання;
- розробці відповідних навчальних планів і програм навчальних дисциплін;
- розробці засобів діагностики якості вищої освіти.

11.6. Освітньо-професійна програма складається з двох частин:

- освітньої програми, яка передбачає цикли гуманітарної та соціально-економічної, а також природно-математичної підготовки і забезпечує певний освітній рівень;

- професійної програми, яка передбачає цикл професійної (професійно-орієнтованої) та практичної підготовки і разом з освітньою програмою забезпечує певний освітньо-кваліфікаційний рівень.

11.7. ОПП включає:

- розподіл обсягу освітньо-професійної програми за циклами підготовки у академічних годинах (кредитах);
- систему знань (у вигляді системи змістовних модулів і навчальних елементів) з визначенням необхідних рівнів сформованості знань та назв груп навчальних елементів, до яких кожний з них належить;
- систему блоків змістовних модулів і переліку рекомендованих дисциплін, до яких ці блоки можуть належати.

11.8. ОПП розробляється, погоджується і затверджується у порядку, визначеному Міністерством освіти України.

11.9. Освітньо-професійна програма є складовою частиною системи державних стандартів вищої освіти і має назву "Державний стандарт вищої освіти. Освітньо-професійна програма".

ОПИТУВАННЯ СЕРЕД СТУДЕНТІВ

На початку цього навчального року кафедра "Українознавство" провела опитування студентів у деяких групах першого курсу. Вважаємо, що результати можуть зацікавити викладачів інших кафедр.

Було опитано у десяти групах 201 студента. Найбільш цікаво було виявити відношення студентів до незалежності України, оскільки зараз в період економічної нестабільності під впливом лівих партій інтенсивно пропагується ідея поновлення СРСР. Більшість першокурсників чітко визначили свою позицію, відповідаючи на питання: "Незалежність України - це позитивне чи негативне явище?". 62.5% студентської молоді висловились за незалежну Україну, а 14% - категорично проти. Таку позицію до національного питання особливо слід мати на увазі викладачам при проведенні виховної роботи в групах.

Вже на першому курсі деякі студенти визначили своє відношення до політичних партій України. Найбільшу симпатію викликала партія Зелених - 51 студент (25%). Це можна пояснити тим, що ця партія в своїх програмних документах не займала крайніх позицій, які можуть привести до політичних загострень у суспільстві. Як бачимо студенти прагнуть до політичної, соціальної та економічної стабільності. Саме таким відношенням до цієї партії можна пояснити успіх Зелених на виборах у Верховну Раду України. Зрозуміло також, що у подальшому політичні погляди студентів будуть поляризуватися.

Позиції партії Народний Рух розділяють 25 студентів (12.5%). Соціалістичної орієнтації (соціалістична, соціал-демократична, аграрна партії) дотримується 15 чоловік (7.5%), партії "Громада" - 16 чол. (8%), народно-демократична партія - 9 чол. (4.5%), комуністична партія - 8 чол. (4%). Як бачимо, 62% студентів займають вже на 1 курсі певну політичну орієнтацію.

Аналіз опитування свідчить про стурбованість молоді своїм майбутнім як фахівців. Серед найактуальніших соціально-економічних проблем першокурсники назвали безробіття - 53 чол. (26.5%). Ця проблема хвилює значно більше ніж навіть заробітна плата, інфляція - 50 чол. (25%). До речі, аналіз показує, що більшість студентів з сімей трудової інтелігенції, і проблема майбутнього безробіття для молоді вже зараз болоча. Разом з тим є групи, де студентів особливо хвилює забезпеченість в майбутньому роботою (гр. 216, 512) і, навпаки, студенти деяких груп поки що не бачать болючих сучасних соціально-економічних проблем (гр. 417, 317). Все це може відгукнутись у відношенні студентів до навчання.

Під час обговорення результатів опитування на кафедрі українознавства було підкреслено, що у викладанні історії України потрібно мати на увазі те, що, не дивлячись на багату палітру визначних людей в минулій історії, багато студентів не змогли назвати тих діячів, до яких вони відносяться з повагою. В цілому не визначились в цьому питанні 60% студентів. На кафедрі зробили висновок, що необхідно особливу увагу приділити індивідуальній роботі, залученню кожного студента до написання рефератів, присвячених визначним історичним постатям України. Цей реферат враховувати у рейтинговій оцінці самостійної роботи студента.

Невтішні результати, які визначають обізнаність студентів в художній літературі. Тільки 25% студентів полюбують читати українську літературу, 35% - зарубіжну, 33% - російську. Таким чином, більша частина студентів (60-65%) знаходиться поза художньою літературою.

Зав. кафедрою українознавства
А.І. Куліш

Перша історична

Кафедра українознавства провела першу олімпіаду з історії України серед студентів першого курсу. Усього взяло участь 52 студенти п'яти факультетів. Першокурсники повинні були відповісти на 56 питань, які мали 165 відповідей. При цьому деякі питання вимагали знання концептуальних проблем історії України: "З якого періоду починалась українська державність?", "Чи оголошувалась радянською владою Україна незалежною?", "Які права отримала Україна при утворенні Радянського Союзу у 1922 році?", "Які втрати України у другій світовій війні?", "Яку позицію намагався зайняти І.Мазепа у війні Швеції й Росії?" тощо.

Від студентів на олімпіаді вимагалась і історична конкретика: дати, прізвища історичних осіб, найменування найважливіших державних актів, характеристика визначних подій. За результатами перевірки письмових відповідей були визначені переможці олімпіади.

Перше місце зайняла студентка 416 групи Книш О.О., друге місце посіли ст. 417 гр. Плигач Б.В. і ст. 211 гр. Скорик А.І., третє - ст. 212 гр. Денисов О.С., ст. 711 гр. Чередниченко А.В., ст. 412 гр. Лисяк Д.Л., ст. 711 гр. Матухно О.Ю. Відмінні відповіді дали 25 студентів, добрі - 15.

До речі, вище згадані студенти протягом першого семестру приймали активну участь на семінарських заняттях, виступали з рефератами, були ініціаторами групових дискусій. Враховуючи це, кафедра на своєму засіданні рекомендувала зарахувати відмінні та добрі відповіді як екзаменаційні оцінки.

А.І. Куліш

ОШИБКА ТЫСЯЧЕЛЕТΙΑ 8 мифов

По материалам Internet журналу
ONLINE DIGEST

Вы наверняка уже читали эти страшные истории об ошибке 2000-го года (Y2K).

Чтобы освежить вашу память: во многих компьютерных системах под дату отводят всего две цифры - вместо 1998, например, пишут 98. И в 2000-м году они будут интерпретировать 00 как год 1900-й, что приведет к неточностям и ошибкам.

Вымысел и реальность

Но после прочтения многих статей, написанных на тему об ошибке Y2K, может сложиться впечатление, что она приведет чуть ли не к крушениям самолетов, остановке атомных электростанций и полной дезориентации служб безопасности.

Отдавая должное важности проблемы, и возможным неблагоприятным последствиям, специалисты, работающие над ее разрешением, отмечают, тем не менее, значительную степень преувеличения опасности и распространению разного рода вымыслов, которые со временем вырастают до мифов.

История тысячелетия

В отличие от многих компьютерных ошибок, проблему 2000-го года очень легко объяснить и еще легче преувеличить. Ведь никто не будет отрицать, что душераздирающая история об угрозе человечеству производит гораздо более сильное впечатление, чем пара-тройка утилит, восстанавливающих нормальную работу вашей базы данных. Мы хотим рассмотреть восемь самых распространенных глупостей по поводу "ошибки тысячелетия".

Миф 1: Системы жизнеобеспечения выйдут из строя, что спровоцирует технологический апокалипсис

Если верить некоторым фаталистам, то ошибка тысячелетия приведет к гибели современного общества. Биржи разорятся, банки закроются, энергетические и транспортные инфраструктуры не выдержат нагрузки... Этот список ужасов можно продолжать до бесконечности.

Ошибка 2000-го года будет иметь очень незначительное влияние на системы жизнеобеспечения. Большинство организаций и служб, работающих в этой области, уже получили необходимую поддержку для решения проблемы и никто из специалистов, работающих в этом направлении, не склонен согласиться с трагическими сценариями развития событий.

Миф 2: Общая стоимость решения проблемы тысячелетия составляет 600 млрд долларов

Известная консалтинговая компания Gartner Group подсчитала, что общая стоимость исправлений в программном обеспечении, связанных с проблемой тысячелетия, составит более \$600 миллиардов долларов. По мере приближения нового тысячелетия ажиотаж вокруг данной проблемы может вызвать повышение стоимости до \$1 триллиона.

Проблема стоит денег, но не таких

Безусловно, решение проблемы Y2K стоит денег, но отнюдь не таких огромных - реальная сумма раз в десять меньше.

Откуда же взялась столь внушительная сумма? В 1993 году консультант Питер де Джегер (Peter de Jager) одним из первых забил тревогу по поводу проблемы Y2K и гипотетически предположил, что стоимость исправления одной строчки кода будет составлять \$1. В мейнфреймах, находящихся на территории США, имеется около 300 миллиардов таких строчек. Путем простого умножения он и получил эти огромные числа.

Как считают в Правительстве

Салли Кацен (Sally Katzen), директор Департамента по управлению и бюджету при президенте, говорит, что также удивлена подходом "доллар за строчку". По ее утверждению, 24 правительственным учреждениям выделено на решение проблемы 2000-го года около \$3.8 миллиарда, что на один миллиард больше планировавшейся ранее суммы, но значительно меньше бюджетных расходов на все научные разработки, составляющих \$25-\$27 миллиардов.

Миф 3: Вам придется купить новый компьютер.

Некоторые паникеры утверждают, что 90% существующих компьютеров просто перестанут работать в новом тысячелетии. Другие предвещают, что с наступлением 1-го января 2000 года компьютеры сбросят показания внутренних часов и установят произвольную дату, например, 4 января 1980 года.

На самом же деле большинство персональных компьютеров вообще не будут иметь каких-либо проблем при смене тысячелетия.

Мас-и в полной безопасности

Если вы используете Macintosh, то вам вообще не о чем беспокоиться. С момента создания Мас в нем закладывалась работа календаря до февраля 2040 года, а последние модели сохраняют точность работы до февраля 29940 года. (Если вас интересует чем знаменателен год 2040-й, обратитесь на сервер Apple's Year 2000 FAQ.)

Возможные проблемы с PC

Большинство из персональных компьютеров, создаваемых в наши дни, не будут иметь каких-либо проблем. Лишь некоторые из более старых экземпляров могут испытать некоторые затруднения в 2000-м году из-за особенностей их CMOS и BIOS. Как правило, CMOS хранит информацию о годе в виде двух цифр. Когда вы включите машину, CMOS отправляет эти две цифры BIOS. Большинство новых BIOS автоматически распознают 00 как 2000, но некоторые действительно могут присвоить значение 1900 и отправить это ошибочное значение операционной системе и другим приложениям. DOS, основа большинства PC, даже не знает, что такое 1900-й год, что и может вызвать генерацию произвольной даты.

Как все исправить

А теперь хорошие новости. Если все это произойдет, то исправить ситуацию не составит труда. Дело в том, что DOS понимает четырехцифровую запись года вплоть до 2108. Используя

соответствующую команду DOS, касающуюся даты, вы можете установить показания года, равными 2000. DOS даст соответствующие инструкции BIOS о текущем столетии и с этого момента компьютер продолжит нормальную работу, независимо от того сколько раз вы его будете перезагружать.

Если вы работаете под Windows 98, то вам даже нет необходимости вспоминать о командах DOS. Согласно данным Microsoft's Year 2000 FAQ, Windows 98 и Windows NT автоматически распознают новое тысячелетие и внесут соответствующие коррективы.

Есть лишь несколько вариантов BIOS, которые в принципе не могут распознавать числа, большие 1999. Чтобы определить не попала ли ваша машина в разряд этих несчастных, воспользуйтесь программой Тома Бекера (Tom Becker) Test2000 (программу можно получить в редакции "ДИИТ сегодня" в ауд. 3401). Она состоит из двух частей - первая проверит, как справится BIOS с переходом по времени 31 декабря 1999 года в 23:59, а вторая протестирует сохранность даты после перезагрузки компьютера. Хотим, однако, предупредить, что если у вас установлены программы с временной лицензией или вы храните на компьютере важную персональную информацию с временными реквизитами (о кредитной карточке, например), то Test2000 может привести к потере данных или неправильному их представлению. Поэтому вам следует предварительно сделать резервные копии самых важных файлов.

Миф 4: Программное обеспечение для персональных компьютеров перестанет работать.

Если большинство пользователей озабочено ошибкой Y2K в применении к мейнфреймам и машинам среднего уровня, то есть и такие, кто верит, что проблемы коснутся и программного обеспечения для персональных компьютеров. Даже если ОС и машина будут в порядке, то бухгалтерские и финансовые программы, локальные базы данных не справятся со сменой тысячелетия.

С новейшими версиями большинства программ полный порядок

Действительно, некоторые старые программы будут иметь проблемы в 2000-м году. Но, насколько нам известно, новые приложения готовы к смене тысячелетия.

Операционные системы

MS-DOS распознает четырехзначное представление даты вплоть до 2108 года, вам только нужно чуть помочь ему сделать первый шаг. Windows 3.11 и Windows 95, не говоря уже о Windows 98, будут также работоспособны до 2108 года. Все операционные системы для Мас не будут испытывать каких-либо трудностей минимум до 2040 года.

Программы для Мас

Работоспособность большинства приложений для Мас (включая все программы производства Adobe Systems и Claris) определяется часами Мас OS, так что здесь нечего волноваться до 2040 года. Что касается других программ, то при малейшем сомнении обращайтесь за разъяснениями к производителям.

Программы для PC

Мы, естественно, не смогли протестировать все приложения для PC на предмет корректной работы после 2000-го года, но большинство самых авторитетных производителей гарантируют отсутствие каких-либо проблем в новом тысячелетии. Однако некоторые старые DOS-приложения для PC могут действительно испытывать определенные трудности.

(Продолжение в следующем номере)

З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Богдан Хмельницький

8 січня виповнилося 345 років Переяславської ради, на якій було схвалено рішення про входження України до складу Російської держави. Визначне місце в цьому належить Богдану Хмельницькому, котрий очолив народ на визвольну боротьбу проти польсько-шляхетського ладу і заклав основи нової держави.

Богдан Хмельницький народився у сім'ї чигиринського сотника 1595 року (імовірно 27 грудня). Дістав як на той час блискучу освіту, знав кілька мов. Вступивши до козацького війська, відзначився у кількох походах. Саме тоді в Україні посилювалося свавілля польської шляхти. Несправедливість Богдан Хмельницький відчув і на собі, вже ставши сотником. Чигиринський підстароста Чаплинський забрав у нього Суботів і побив на смерть 10-літнього сина. Хмельницький поїхав на Запоріжжя і на козацькій раді запропонував готуватися до національно-визвольної війни. Його підтримали не тільки козаки, а й простий люд.

Зібравши військо, він здобув ряд перемог над поляками, і вони 1648 р. вручили Богдану грамоту на гетьманство і булаву. Однак через помилки не вдалося закріпити свої перемоги, й згодом стало зрозуміло, що

власними силами з Польщею не справитися. Хмельницький посилав послів до Москви, і Переяславська рада ухвалила приєднати Україну до Росії. Та цар не виправдав Богданових сподівань. В складі монархічної Росії Українська держава з її республіканською, демократичною формою правління була позбавлена можливостей дальшого розвитку. Нові державні установи рано чи пізно мали розчинитися у загальноімперських органах управління. Так воно й трапилося. В наступні після 1654 року десятиріччя йшов поступовий, але невблаганний процес втрати Українською державою своїх етнічних рис, ліквідації її суспільно-політичних органів влади.

1657 року, відчуваючи наближення смерті, гетьман Хмельницький зібрав старшину, подякував за службу і сказав у прощальному слові: "Бог знає, братове, чие це нещастя, що не дав мені Господь закінчити війну так, як хотілося: по-перше, ствердити навіки незалежність і вільність нашу; по-друге, звільнити від ярма польського також Волинь, Поділля і Полісся, одне слово - усі землі, якими володіли великі українські князі..."

Д. Бондар

Популярні анекдоти

Две старушки едут в поезде. Разговорились.

- Вы куда едете?
- В Полтаву.
- А я из Полтавы...

Муж и жена приезжают на вокзал с огромным багажом.

- Жалко, что мы не захватили пианино, - сказал муж.
- Неостроумно, - ответила жена.
- Действительно неостроумно, дело в том, что на пианино я оставил билеты.

Человек с чемоданом в руке спросил прохожего:

- Если я пойду по этой улице, там будет железнодорожный вокзал?
- Независимо от того, пойдете вы или не пойдете, он там все равно будет.

- Вы отправили факс?

- Да, вчера, с проводником в десятом вагоне.

Пьяный мужик стоит на вокзале возле столба

- с громкоговорителем:
- Поезд на Харьков прибывает на третью платформу. Мужик возмущенно:
- А ну, повтори!
- Повторяю...

Точка зору авторів може не збігатися з позицією редакції

Редакція не відповідає за зміст реклами
Газета випускається на благодійних засадах, розповсюджується безкоштовно
Тираж 800 примірників

Засновник - ректорат і профспілковий комітет Дніпропетровського державного технічного університету залізничного транспорту, благодійна організація "Фонд підтримки ДПТУ"

Адреса редакції: 320010, м. Дніпропетровськ, вул. Академіка Лазаряна, 2, к. 3401

Редколегія: Корженевич І.П. (головн.ред.), Полішко Т.В. (редактор), Куліш А.І., Слов В.П.

Контактний телефон 761-848

E-mail: diit2000 @ a-teleport.com

Газета набрана і зверстана в редакції, надрукована в друкарні "Арт-Пресс"